

Brukerbetaling pleie- og omsorgstjenester – høringsuttalelse fra Namdalseid kommune

Vi viser til Høringsnotat "Brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester" datert 23. Mars 2004.

Namdalseid kommune har i høringsuttalelsen i hovedsak forholdt seg til de hovedspørsmål departementet har bedt om kommentar til:

- I. *Bør dagens todelte system for brukerbetaling og finansiering i hovedtrekk videreføres, eller er det behov for større endringer ?*

Svar: Det er behov for endringer i brukerbetaling og finansiering av pleie- og omsorgstjenester, spesielt sett ut i fra brukernes ståsted. Vi er allikevel bekymret for konsekvensene ved en omlegging til like betalingsordninger i og utenfor institusjon. Dette begrunnes i tidligere erfaringer ved omlegginger hvor kommunene og brukerne blir den tapende part, fordi kommunen ikke får kompensert for de merutgifter/mindreinntekter kommunene får ved omleggingen. Dette vil medføre at viktige ressurser innenfor pleietjenesten må benyttes til administrering av nye ordninger som går på bekostning av den daglige pleie til brukerne av tjenesten.

- II. *Vil et enhetlig system for brukerbetaling der betalingen knyttes til bolig, daglige utgifter og egenandeler for de faktiske tjenester som ytes være mer hensiktsmessig enn dagens todelte system for brukerbetaling i og utenfor institusjon ?*

Svar: En målsetting ved en omlegging må være et det er tjenestene som tilbys som betyr noe og ikke hvor tjenestene gis. Samtidig bør en legge noen føringer for hva en skal benytte fremtidens sykehjem til: Er fremtidens sykehjem et botilbud eller et tjenestetilbud ? Vi mener helt klart at sykehjemmene er og bør være et tjenestetilbud hvor brukere har relativt store pleie- og omsorgsbehov. Samtidig oppfatter vi at sykehjemmene nærmer seg mer og mer en 1 ½ linje tjeneste hvor relativt dårlige brukere blir utskrevet fra sykehuset for videre behandling og oppfølging 24 timer i døgnet i kommunale sykehjem. Dette medfører at det ved omlegging til enhetlig system for brukerbetaling må legges føringer for maksimalpriser i tråd med dagens ordninger for vederlag i institusjon hvor brukere skal minimum ha ca. kr. 1.500,- til eget forbruk.

- III. *Bør staten fastsette regler for nivået på brukerbetaling, og i tilfelle i hvilken grad, eller bør dette være opp til den enkelte kommune og avgjøre ?*

Svar: En mener at Staten bør fastsette regler for nivået på brukerbetaling. Dette vil ivareta likeverdighet for den enkeltes rett til tjeneste uavhengig av hvor du bor eller den enkeltes brukers personlige økonomi.

Dersom reglene medfører inntektssvikt for kommunene må Staten kompensere dette slik at reduserte inntekter i ved innføring av enhetlig brukerbetaling for pleie- og omsorgstjenester ikke medfører redusert pleie- og omsorgstilbud i den enkelte kommune.

IV. *Bør kommunenes helhetlige finansieringsansvar for tilbudet til beboere i institusjon utvides til å omfatte en større gruppe brukere av pleie- og omsorgstjenester, for eksempel beboere i omsorgsboliger. Finnes det eventuelt en bedre avgrensning av kommunenes finansieringsansvar ?*

Svar: Kommunen har i dag det helhetlige ansvar for tjenester og servicetilbud til sine innbyggere. Dersom kommunene overtar det fulle finansieringsansvaret vil dette sannsynligvis medføre differanser i priser for tjenester avhengig av hvor du bor i landet. Dersom det gjennom Statlige føringer fastsettes maksimalsatser bør det samtidig følge med kompensasjonsordninger for kommuner slik at omleggingen ikke medfører reduksjoner i tjenestetilbudene.

V. *Bør beboere i institusjon ha de samme rettigheter som brukere utenfor institusjon i forhold til hjelpemidler fra folketrygden, legemidler på blå resept og Husbankens bostøtteordninger ?*

Svar: Slik vi ser det har brukere innenfor institusjon pr. i dag de samme rettigheter til hjelpemidler og legemidler, forskjellen ligger i at innenfor institusjon er det kommunen som finansierer og administrerer hjelpemidler og legemidler.

En er samtidig av den oppfatning at det for brukere i omsorgsboliger og brukere innenfor institusjon ikke er noen kostnadsforskjeller dersom en legger inn alle kostnader i omsorgsboligen (husleie, strøm, telefon, medisintilgifter, hjemmehjelpsordning m.v.) kontra det at vederlaget for institusjonsopphold dekker alle slike utgifter.

For beboere i institusjon er det ikke så interessant hvem som finansierer ordningene, men at den enkelte pasient føler trygghet der han/hun befinner seg. De fleste beboere innenfor institusjon er selv ikke i stand til å administrere medisiner, søke husbanken om bostøtteordninger eller søke om hjelpemidler for å bedre livssituasjonen.

Ved innføring av like betalingsordninger er en avhengig av en sterk økning i antall verger/hjelpeverger over hele landet. Med den godtgjørelse som er i dag er det veldig vanskelig å rekruttere verger og hjelpeverge. Dersom godtgjørelse for verge/hjelpeverge ikke økes vil det bli et enda større problem for den enkelte bruker/pårørende og den kommunale pleie- og omsorgstjenesten. Dersom det er den kommunale pleie- og omsorgstjenesten som skal ha de administrative oppgaver med legemidler på blå resept, hjelpemidler fra folketrygden og husbankens bostøtteordninger vil dette føre til en vesentlig reduksjon av pleie- og omsorgstilbudet i den enkelte kommune.

Konklusjon

For brukerne og kommunene vil endring av betalingsordningen oppleves mer rettferdig dersom brukerne betaler for de tjenester som faktisk ytes.

Vi mener at endringene det legges opp til i høringsnotatet medfører en reduksjon av inntekter for kommunene, samtidig som at omleggingen vil medføre økte administrative oppgaver for pleie- og omsorgstjenesten i kommunene.

Namdalseid ser positivt på en endring av betalingsordningene for pleie- og omsorgstjenester, men dersom dette innføres må kommunene bli kompensert for den inntektssvikt og merarbeid dette medfører for kommunene.